

STUDENTEN WEEKBLAD

11e Jaargang.

No. 18.

HOOFDREDACTEUR: G. P. NIJHOFF.

REDACTEUREN: J. E. A. DE VOGEL, H. G. NOLEN, H. TH. BAART
DE LA FAILLE, C. A. PIEK, W. M. ROESSINGH VAN ITERS.

VAST MEDEWERKER IN ZAKE STUDIEBELANGEN: H. E. SUYVER.

Donderdag

18 Febr. '09.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is f3,50, bij vooruitbetaling f3,— per jaar. De jaargang loopt van 1 October tot 30 September.
De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

J. W. W. W. W. W.
WALTMAN JR
UITGEVER + DELFT

Inzendingen te bezorgen vóór Dinsdagmiddag 4 uur aan het Redactie-adres: Vlamingstraat 34; daarna en slechts dan, wanneer toch opname in het eerstvolgend nummer gewenscht is, aan dat van den hoofdredacteur: Noordeinde 17.

Eerstvolgende REDACTIEVERGADERING op het Bureau van de Redactie, Vlamingstraat 34, Dinsdag 23 Februari, des middags om 4 uur.

Uit de Redactie getreden:

R. A. D. CORT VAN DER LINDEN.

Opgetreden als lid der Redactie:

C. A. PIEK

en W. M. ROESSINGH VAN ITERS.

Inhoud.

Kom en koop! door J.
Geestverwantschap, door S. F. L.
" door W. D.
Tooneelcritieken. — Aan R. C., door W. H. v. L.
" Aan G. N., door W. H. v. L.
Aan, door B.
Tentoonstelling in de Sociëteit Phoenix, 8—12 Februari, door B. Stephan.
Leeghwater. — Modern veldgeschut.
Boekbespreking.
Studiebelangen.
Technische Hoogeschool.
Ontvangen boeken.
Berichten en mededeelingen.
Agenda.
Feuilleton. — Avonturen van Klaas P. (Vervolg).

Kom en koop!

26 Februari zal het groote feest er zijn de wijnverloting en de krantenverbranding en zullen allen die voelen voor dat feest die voelen de charme van een glas wijn door Fortuna geschonken, die waardeeren het schoone tafreel van een student bij nacht door vlammen jagend, in grote getale kroegwaarts trekken. Maar gij zult dit jaar met lustiger gevoelens komen dan het vorige niet met andere gevoelens maar met meerdere gevoelens. Een overheerschend gevoel van liefde voor alles wat schoon is en een daaruit voortspruitenden drang, om te bezitten wat gij begeert. Want gij weet dat Vrijdag 26 Februari er groote uitverkoop zal zijn, niet wegens opheffing der zaak, integendeel, juist tot instandhouding. Stel U voor lezer stoelen, tafels, vlaggen, voetstukken, nachttafels, spiegels, hemden, schoenen, nagelschaartjes en oorpeutertjes en nog veel meer uit den schoonen tijd van Lorenzo de Medici, zal daar te koop worden aangeboden. Mijn pen vermag niet te beschrijven al dat schoons, gij zult met deze opsomming genoegen moeten nemen. Maar begrijpen zult gij dat al die fraaiigheden niet tot hun volste recht komen als zij opgehoopt staan tusschen de daarvoor te enge muren van de sociëteit, maar dat zij eerst tot hun volste recht komen als ze verdeeld over de sterke schouders van koopgrage studenten des ochtends in bonte optocht trekken door Delft, en pijnlijk

zal het dan aandoen als die stoet in schittering verminderen zal door dat telkens iets kostbaars door een deur verdwijnen zal om te verhuizen naar een vredig studenten thuis waar elk van die voorwerpen zal prijken in kleiner kring als symbool van Delftsch roem. Lezer zoudt gij daarvoor niet enkele guldens over hebben, bedenk wat al schoons het Uw bezorgen kan, ofschoon ik overtuigd ben lezer dat gij het zaliger vindt te geven dan te ontvangen. Gij jongeren ga naar het postkantoor, loket spaarbank, waar ik vermoed dat gij Uw nooitgeziene guldens ophoopt neem enkele ervan en koop, ja koop een zakdoek uit den tijd van Lorenzo en snuit je neus en word dan een mensch en koop nog wat een spiegeltje b.v. kijk daar dan in en zorg dat je een student ziet.

J.

„Geestverwantschap”.

„Geestverwantschap” in 't vorige nummer is een welbewuste verdachtmaking.

In waardigheid en in wijsheid is hierop geen antwoord.

Voor 't overige: „se dulo curavi actiones humanas non ridere”.

Alleen kan 't nu noodig geworden zijn, om met enkele woorden toe te lichten, welk verband „van de Substantie” houdt met Spinoza's „Ethica”. Dit dan voor de vrienden der philosophie, die 't bedoelde stuk gelezen hebben, de beoefenaar der wijsbegeerte, moet toch bij de eerste woorden begrepen hebben welke eenvoudige Spinozistische strekking dit betoogje bedoelde.

Voor hen dus de volgende toelichting:

In de definities die aan de Ethica voorafgaan, wordt 't Substantiebegrif bepaald (Def. III). In een der volgende definities, bepaalt Spinoza de Godsgedachte en wel als bijzonder Substantie begrif, nl. als de Substantie der oneindige kenmerken. (Def. VI). Bovendien komt onder de reeks stellingen der Ethica een bewijs voor, van 't bestaan van God. (Stell. 9): In deze gegevens nu ligt, klaar beschouwd, een denkfout. Immers de Godsgedachte definiëeren als bijzonder Substantie begrif en de Substantie gedachte per definitie aanvaarden, sluit 't Godsbestaan reeds als bepaling in zich. In de Ethica wordt dus middellijk 't bestaan van God door definities aangenomen en bovendien later nog eens als stelling bewezen. 't Onlogische hierin is duidelijk.

Intusschen herstelt Spinoza intuïtief deze fout zelf, o. a. in de beroemde toelichting van deel I der Ethica en door 't zeer zelden gebruiken der 6e definitie. Bovendien is een dergelijke gedachtengang zoo volkomen in strijd met den geest der Ethica dat deze taal voor den beschouwer tot niet veel meer als een onhandige formulatie der definities wordt.

Goethe, die deze fout bij Spinoza constateerde, noemt haar in dien zin geheel onverzwarend, waar de geest der Ethica zoo duidelijk spreekt. Voor wie Spinoza historisch beschouwt en dit zal toch van de overgroote meerderheid gezegd moeten worden, is dit bewustzijn op zich zelf, voldoende. Waar echter zooals in enkele gevallen, Spinoza's wijsheid wordt, tot fundament eener wereld- en vooral levensbeschouwing, is een rigoureuze vaststelling en loutering

der bepalingen noodig. Dit zal dan in dier voege moeten geschieden, dat men, door definitie uitgaande van de Substantie, tot 't Godsbegrip en 't Godsbestaan daaruit volgend, komt, langs den weg der zuivere gedachte.

Dat dit, langs deze lijn ontwikkeld Godsbegrip, zich ten slotte weer als Eenige-Substantie gedachte vormen zal, ligt in den aard der Spinozistische begripsontwikkeling. Bovendien was 't min of meer 't Gestelde van mijn betoog.

In dien zin is „van de Substantie” afgeleid uit Spinoza's Ethica.

S. F. L.

Geestverwantschap?

Het is inderdaad niet te loochenen dat er een innige geestverwantschap bestaat tusschen den grooten Spinoza en den niet minder grooten S. F. L.

Arme Spinoza, zoo zijn auteursrecht belaagd te moeten zien.

Arme Spinoza, te moeten dulden dat in almanakken en weekbladen beunhazen in de filosofie eenige 3e hands aanhalingen uit zijn onsterfelijke werken klakkeloos kunnen ten beste geven.

Is er dan geen wrekende hand?

Ja, ja voorwaar er is er een.

Hij, die gedurende een vol jaar met vaste hand het D. S. C. bestuurde, zou hij dulden dat er ongerechtigheid geschiedde in het zoo geliefde corps.

Neen, duizendmaal neen.

Hoeveel nachten, waar anderen bij vrouwen en spel hun kostbaren tijd en jeugd verslinderden, liet gij, W. H. v. L., den geest des denkers over U vaardig worden, zoogt gij zijn wijze redenen in, dompeldet gij U in zijn licht? Wreek hem, wreek hem, W. H. v. L., zwaai Uw geesels en striem dien gewetenlozen rug, tot hij, de dief, zal kruipen aan Uw filosofische Spinozavoeten.

En dan, dien bitteren taak volbracht?

Dan zult gij, W. H. v. L., ons binnenleiden in dien tuin, in dat Paradijs, waarin gij alle lommerrijke lanen kent, waar gij zoo vaak op groene heuvels Uw lichtende blikken hebt laten gaan over al de schoonheden van den onvergetelijken Spinoza.

W. D.

Tooneelcritieken.

Aan R. C.

Het deed mij genoeg in het voorgaande S. W. van de hand van R. C. eenige beschouwingen te lezen over mijn stukje „Tooneelcritieken”. Vooral, omdat ik er uit las, dat zijne meening in sommige opzichten geheel parallel liep aan de mijne ofschoon zijn streven was het tegendeel aan te toonen.

Het is mij reeds dadelijk begrijpelijk, waardoor dit vreemd klinkend resultaat bereikt werd, waar R. C. de quaestie stelt: „Wat het doel van de critiek is, ziedaar de vraag, waar het om gaat”.

En waar hij deze vraag volgens zijne ideeën gaat beantwoorden, strijdt hij in den aanvang tegen een afwezigen opponent, daar de door mij gestelde vraag als volgt zou luiden: „Wat is het nut van de critieken (zoo ge wilt, noem het liever recensies) in middernachtelijk uur, na een voorstelling, uit den aard der zaak oppervlakkig geschreven.”*)

U zult mij bij nader inzien willen toegeven, dat mijn betoog zich hoofdzakelijk daar tegen richtte, terwijl ik juist het nut van een ernstige, weloverwogen critiek aanstip. Had ik hier over willen uitwijden, ik zou mij van vele Uwer woorden hebben kunnen bedienen.

Waar nu deze door mij gemaakte onderscheiding in Uw betoog niet is verwerkt, valt het mij lastig sommige Uwer opmerkingen te beantwoorden.

Immers, wat ik in de door mij bedoelde „recensies” zou willen bestrijden, zou in een door U en door mij „goed” genoemde „critiek” zeer op zijn plaats kunnen zijn.

*) Toevallig treft mij in het „Handelsblad” van Woensdagavond 17 Febr. onder de rubriek „Tooneelzaken” een beschouwing over deze van de hand des heeren Van Bruggen, merkwaardig om de wijze, waarop hij zichzelf eenigszins ridiculiseert over zijn recensies.

v. L.

Laat ik zeer in het kort mijn bedoeling trachten te verduidelijken.

Wij kunnen gerust zeggen, dat het meerendeel van het theaterlievende publiek naar de schouwburg gaat om zich te ontspannen.

De minderheid, die slechts om de kunst als kunst gaat, leest zeer zeker geen courantenrecensies. Dat heb ik meermalen opgemerkt en ik begrijp het volkomen.

Rest ons dus, wat die minderheid toekomt, die behoefte heeft ontspanning te vinden in welke richting ook. Ik kan mij evenzeer voorstellen dat menschen door het zien van een drama tot rust komen, als dat anderen na een blijspel voldaan en opgefrist huiswaarts keeren.

Waar het nu telkenmale voorkomt, dat dat publiek door een tooneelwerk voldaan blijkt, gaat het niet aan of liever wordt het niet verlangd, dat iemand zich van te voren van zijn hoogverheven standpunt oppervlakkig vernietigend uitgaat, zijn medelijdende glimlach toont tegenover die „gaffende Menge” waar zij toch voor schrijven, evenals de schouwburgdirecteur het stuk voor hen laat spelen, ja, waarvoor de schrijver zijn werk in elkaar zette. (U begrijpt dat hier zijn uitgesloten de stukken, welke slechts door hoogstaanden, kunstliefenden begrepen kunnen worden).

Evenals men weet, dat het menschedom zich meer en meer schijnt te vermaken in Specialiteiten-, Bioscoop- en andere theaters, waar van goed, deugdelijk werk, dat waarde heeft voor den toeschouwer, wel haast nooit sprake is, tracht het hem daarom niet bij voorbaat te beletten in die schouwburgen, waar het werk die waarde juist wel heeft en bespreek de hoeveelheid dier waarde dan in eene goede, doordachte kritiek, niet in de daarvoor niet bestemde recensie.

Ziedaar de door U genoemde „publieke individueele opinie”, van de hoogerstaanden en mijne „publieke opinie” van de massa op afzonderlijk, eigen terrein teruggebracht.

Aan G. N.

Waar de door U met R. C. gedeelde meeningen over de principieele quaestie hierboven wellicht ook besproken zijn rest mij nog eenige praktische punten te beantwoorden.

Het wijzigen van het slot van den „Paladijn” is volgens mij juist een door de massa gevoelde noodzakelijkheid. Het blijft de vraag of het stuk er bij het lezen bijv. beter op is geworden.

Beschouwing van het kunstwerk kan voor de uitvoerders juist alleen moreele waarde hebben in de door mij goed genoemde critieken. De courantenrecensies bevatten maar al te vaak hoogst nadeelige economische waarde en worden, het zal U bekend zijn, voornamelijk in dit opzicht met spanning afgewacht.

Gaarne sta ik U en anderen toe, uit te spreken, dat het stuk niet hoog staat. Maar eerst in het vorige S. W. blijkt bijv. duidelijk dat U en anderen een zoo amusante avond gehad hebben. Dit laatste is toch voor de meesten van belang!

Over de regie wil ik niet gaan uitweiden. Alleen dient onderscheid gemaakt tusschen kunstige techniek en het maken van eene „stemming”. Dat deze bereikt werd in de Hotelhall is niet voornamelijk aan de techniek, in deze de décors, maar aan het overige werk der regie te danken.

W. H. v. L.

Aan.

Blonde lokken,
Blauwe oogen.
Warm vermogen
In je zonnig blij gelaat.

'n Vaste handdruk.
En mijn oogen
Zien bewogen
In je rustig rein gelaat.

Hecht vertrouwen
Doen je oogen.
Allen g'looven
In je open blij gelaat.

B.

Tentoonstelling in de Societeit Phoenix

8—12 FEBRUARI.

De heer J. K. is een aartsgrappenmaker, dat wil ik tenminste zoolang mogelijk blijven hopen. Ik zou graag mijnheer J. K. leeren kennen. Ik geloof, dat wij uitstekend zouden opschieten, tenminste als in al zijn uitingen die verfijnde ironie is te proeven, die mij zoo trof in zijn stukje, over de tentoonstelling van Rhenus, in 't vorig weekblad.

Ik houd van ironie en ik benijd J. K. om zijn kostelijke gave, zoo fijn sarcastisch te kunnen zijn, dat zijn ironie nog slechts voor gemoederen, even fijn besnaard als J. K.'s eigen ziel, te vatten is. En ik ben bang, dat velen, die J. K.'s bespreking hebben gelezen, niet zoo fijn gestemd zijn en dat die kostelijke ironie voor hen verloren is gegaan, ja, dat zij het stukje eenvoudig ernstig hebben opgenomen. Maar alleen zij die de tentoonstelling zelve niet bezocht hebben kunnen dunkt mij zoo dwalen, de anderen moeten wel begrepen hebben dat deze loftuitingen op Rhenus' kunst geen ernst konden zijn.

Een enkel oogenblik, juist voor ik dit stukje begon flitste mij een schrikbarende gedachte door het hoofd: als J. K. het eens werkelijk ernstig had gemeend!

Maar neen, dat kon toch niet, een blik op die serie narigheden op de leeszaal was voldoende dat schrikbeeld te verjagen.

Waarom, zult ge vragen, heb ik dan de pen opgenomen, waar ik toch blijkens 't voorgaande de geraffineerde kritiek van J. K. zoo hoogelijk waardeer?

Omdat ik bang ben, voor 't zieleheil van den heer Rhenus. 't Zou mij leed doen wanneer die heer aan hoogmoedswaanzin ging lijden, en daar bestaat reden toe. Immers wel zeide ik, dat zij die Rhenus' kunstproducten gezien hebben niet in twijfel kunnen zijn over de strekking van J. K.'s stukje, maar onder hen is er een, voor wien ik bang ben, dat hij 't als klinkende munt mocht opnemen. De artist zelve toch staat subjectief tegenover zijn werk, en wanneer hij zich verstuurt dat werk aan het publiek te toonen, mag men aannemen, dat hij meent, dat het de toets der kritiek kan doorstaan. Maar wanneer dan de kritiek de vorm aanneemt van J. K.'s stukje, zou 't werkelijk een zoo subjectief geplaatst persoon als Rhenus niet kwalijk te nemen zijn als hij deze kritiek aannam als een oprecht gemeente loftuiting op zijn werk, met over-'t-hoofd-ziening van meergenoemde fijne ironie. En dat zou ongetwijfeld verderfelijker zijn voor deze, laat ons hopen, nog jonge teekenaar. Want, laat 't harde woord nu maar vallen, aanmoediging verdient iemand die een dergelijk zoodje gekleurde plaatjes aan 't publiek, al is 't maar een studentenpubliek, durft voorstellen volstrekt niet. Althans geen aanmoediging om zich in wijder kring te vertoonen, hij zou met de kous op den kop thuiskomen.

Neen, mijnheer J. K. dat is niet aardig van u, om die arme Rhenus, van wien u toch wel kunt begrijpen dat hij uw sarcasme niet snapt, zoo voor 't lapje te houden. U noemt zijn werk, meerdere malen zelfs, origineel!

Dat halfslachtige, weekelijke gedoe, origineel! Geloof hem toch niet, mijn beste mijnheer Rhenus, ik heb U al gezegd, die J. K. is een grappenmaker, hij zegt 't er maar om. Trouwens u weet immers zelf wel, dat uw werk niet origineel is. Verre daarvan, nietwaar!

Ook laat J. K. 't uitkomen of Rhenus zoo ongeveer de eenigste caricatuurteekenaar in Holland is. Goddank is dat niet zoo.

Heeft J. K. nooit gehoord van de Ware Jacob, de Notenkraaker e.a., zag hij nooit iets van onzen voortreffelijken caricaturist Alb. Hahn, genoot hij nooit van de portretcharges uit de Ware Jacob!

Vreemd, zeer vreemd. Want in dat werk zit „Spirit”, en wel echte hollandsche geest, juist dat sarcasme, dat ik in J. K. meende te ontdekken, spreekt er zoo sterk uit, maar ook om J. K.'s woorden te gebruiken „het sobere van ons echt typisch Hollandsch karakter”.

En mijnheer J. K. de caricatuurkunst in Holland moet toch ongetwijfeld typisch Hollandsch zijn. Zeker wij genieten van Simplicissimus, Ulk, Lustige etc., en van de scherpe Assiette au beurre, maar, dat, wat wij in zulk werk kunnen waardeeren is juist 't geen bij Rhenus door absolute afwezigheid blinkt, n.l. de juistheid van actie en stand.

Immers wat is caricatuurkunst? Het weergeven van een onderwerp, zóó, dat door overdrijving van de karakteristieke feilen van het sujet, de uitbeelding een groteske

indruk maakt, *maar* waarbij de actie niets van haar juistheid mag inboeten, d.w.z., dat ondanks de belachelijkheden het uitgebeelde onderwerp, als zoodanig, spreekt. Van een portretcharge moet men kunnen zeggen: daar staat de man met al zijn dwaasheden, en daarbij is zoowel 't staan, d.i. de actie, als de dwaasheid hoofdzaak.

En door dit ontbreken van juiste actie in Rhenus' werk, mist 't voor mij elke waarde, en ik zou bijna weer schrikken, wanneer ik niet bijtijds herdacht dat J. K. slechts schertst, wanneer ik hem Rhenus' werk een typisch Franschen geest hoor toezwaaien.

Welk een blasphematie!

Hoe is 't mogelijk, dat iemand die zouteloze prullen, van luimige geest, warmte en volheid van uitdrukking kan betichten, hoe hij bij die houderige dilettantenbewerking kan spreken van zwierig leven, van breede behandeling van vorm en techniek, 't zou mij een raadsel zijn, hadde ik niet zoo goed J. K.'s bedoeling begrepen. Hij spreekt ook van rijkdom van Coloriet, nu, daar kan ik meegaan, de kleurschakeeringen van Rhenus' teekeningen zijn werkelijk zeer rijk, zij schreeuwen en vloeken, dat het een lust is, en doen denken aan de plaatjes die kleine Jan in zijn prentenboek gekleurd heeft.

Maar hier moet ik J. K. gelijk geven, Rhenus is op gebied van kleuren bepaald origineel. Maar ondanks die originaliteit zou ik hem aanraden, wil hij werkelijk nog eens iets beteekenen, voorloopig maar in zwart te werken, het is moeilijker, om dan een effect te bereiken.

„Op geen der platen was een bijzondere aanmerking te maken”. Zeer juist, want allen kwamen ze in evensterke mate voor kritiek in aanmerking. De beste van allen was misschien nog wel de-over-de-liefde-oreerende-heer, met zijn olijkleurig gelaat, maar deze was ook 't minst origineel.

Een sprekend voorbeeld hoe ver Rhenus' werk staat van werkelijke caricatuurkunst, leverde N°. 7, „de Professor”, ook door J. K. genoemd. Uit dat plaatje sprak nu letterlijk niets, zulke caricaturen kan iedereen teekenen die 't krijt handig weet te gebruiken. Dat was geen professor, het was een langzaam wegtrendend menschenhoofd, dat al aardige gelijkenis met een doodskop kreeg, geplaatst op een willekeurig lichaam. Neen Rhenus, zoo maakt men geen caricaturen, dit is er absoluut naast.

Ik kan Rhenus maar één raad geven, hard te werken, studies te maken van typisch sprekende figuren, met een enkele lijn een houding aan te leeren geven, met een paar krabbels een juiste mimiek weer te geven, en zich voorloopig niet te overschatten.

Wellicht kan hij dan eens nog wat worden, maar in zijn tegenwoordig werk kan ik geen greintje vinden van den stof waaruit men caricaturisten maakt.

B. STEPHAN.

„Leeghwater”.

MODERN VELDGESCHUT.

Over dit onderwerp hield de Heer L. Tielenius Kruythoff, 1e luit. der art. Donderdag 11 Februari een lezing op „Leeghwater”. Ter verduidelijking van zijn voordracht had spr. niet alleen lantaarnplaatjes en teekeningen meebracht maar een kanon van 7 c.M. in de zaal doen opstellen en nog verschillende onderdeelen van dit geschut doen uitstellen.

Spr. deelde mede te zullen behandelen het nieuwe snelvuurgeschut der Nederlandsche veldartillerie. De hooftzaak van deze nieuwe vuurmond is, dat na het schot het affuit geheel stil blijft staan, het kanon achteruit loopt, om daarna automatisch weder in batterij te komen. Het terugloopen en hokken der oude vuurmonden is daardoor opgeheven, zoodat het mogelijk is geworden de schoten elkaar veel sneller te doen opvolgen. Die volstreekte rust van de affuit is verkregen door het kanon te zetten in een wieg, waarmee het achteruit kan loopen, terwijl een hydraulische rem zorgdraagt voor een vertraging van deze beweging.

Spr. deelde daarna de eischen mede waaraan een kanon moet voldoen om verplaatsbaar en bedienbaar te zijn. Men moet met klein gewicht een hooge vuursnelheid trachten te bereiken, terwijl de baan van het projectiel zoo vlak mogelijk moet zijn om het doordringingsvermogen maximaal te maken. Het doel der constructeurs is de uitwerking van elk schot zoo hoog mogelijk te maken en de terugloop te beperken.

Bij dit kanon krijgt het projectiel (een granaatkartets van ongeveer 6 K.G.) een aanvangssnelheid van 500 M. per sec.; een moderne sneltrein haalt ongeveer 30 M. per sec. Deze hooge snelheid wordt verkregen, doordat de ontploffende gassen in 't kanon 0,008 sec. op het projectiel werken en daarna nog 0,005 sec. buiten de loop. De kracht die 't eerste oogenblik in de loop werkt is vastgesteld op 88000 K.G.

Spr. behandelt nu aan de hand van teekeningen en lichtbeelden uitvoerig het samenstel van hydraulische rem en veeren. Doordat de reactie van het schot van grootte verandert, moet ook de remmende kracht van waarde verwisselen gedurende den terugloop, waarvoor vloeistofkleppen zorg dragen. De veeren brengen het kanon daarna weer op zijn plaats.

In de rustpoos werd druk gebruik gemaakt van de gelegenheid om nader kennis te maken met dit onderdeel der Nederlandsche Weermacht.

Daarna behandelde de heer Kruythoff het kanon, dat van nikkel-kroezen-staal is vervaardigd, volgens de mantelconstructie. Het sterkst belaste deel bestaat uit een kern en mantel, die op elkaar worden gekrompen. Met teekeningen gaf spr. het verloop aan der spanningen in deze deelen.

Spr. deelde daarna iets mede over de levensduur van geschut, dat wil zeggen over het aantal schoten dat kan

gelost worden vóór de trefkans te klein wordt. De sterkte van de lading en de afmeting van het stuk bepalen zijn levensduur. Zoo staat het vast, dat met kanonnen van 30 c.M. maar 50 schoten kunnen afgegeven worden. Voor het onderhavige kanon was dit aantal op ongeveer 1000 te stellen.

Wegens tijdsgebrek moest spr. afzien van de behandeling van het sluitstuk, waarmede laden en aftrekken wordt bewerkt. Maar nu vertoonde hij eenige lantaarnplaatjes van het modernste oorlogswerktuig, het kanon ter beschieting van luchtschepen, waarmede onder een hoek van 70° kan worden gevuld, zoodat groote hoogten zijn te bereiken.

Nadat spr. er nog op had gewezen, dat het oorlogsmateriaal steeds volmaakter wordt en dus de oorlogen verschrikkelijker, waardoor men eerder tot wereldvrede zal komen, besloot hij zijn toegejuichte voordracht.

Als tekenend voorbeeld van de steeds voortgaande ontwikkeling op artilleristisch gebied kan dienen, dat de pantserplaat, die de bedieningsmanschappen van 't modern snelvuurkanon beschermt, de invoering van een nieuw projectiel heeft noodig gemaakt, dat dit schild kan opruimen.

(Zie verder Tweede Blad).

ADVERTENTIEN.

„VRIJE STUDIE“.

DONDERDAG 25 FEBRUARI zal

Mr. J. ABENDANON,

Oud-Directeur van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid in N-1.

des avonds om 8 uur, in Hôtel „WILHELMINA“, een LEZING houden over

„Een blik in het verleden en in de toekomst der inheemsche bevolking van Ned.-Indië“.

Het Bestuur houdt zitting tot het uitreiken van introductiekaarten op Woensdag 24 Februari, des namiddags van 5¹/₄—5³/₄ uur in de voorzaal der S. P.

Namens het Bestuur,

De Secretaris,

A. M. HARTHOORN.

DELFTSCHE

Limonade-Siropen

Sinaasappel- of Oranje-Limonade

75 cts. per flesch; 6 flesschen franco zending.

NIEUWE LANGENDIJK 50.

Aanbevelend, **W. DE HOOGH.**

Boekhandel J. WALTMAN Jr.

BINNENWATERSLOOT 33.

Losse nummers verkrijgbaar van:

DE COURANT (alleen Maandagochtendnummer)	5 cent.
DE PRINS	6 „
DE WERELDKRONIEK	10 „
DE WEEK	15 „
HET LEVEN	10 „
DIE WOCHÉ	20 „
SPORTKRONIEK.	10 „
SPORTBLAD	10 „
REVUE DER SPORTEN	25 „
DE WARE JACOB	10 „
HOLLAND EXPRESS	12 ¹ / ₂ „
FLIEGENDE BLATTER	20 „

Boek- en Kunsthandel M. J. COUVEE.
Depot der Faiënce-fabriek
„AMPHORA“.

Delftsch Snarenmagazijn.

A. B. SCHRAM. Vrouwjutenland 18.

Specialiteit in PRIMA kwaliteit

Viool- en Altsnaren.

Direkte aanvoer van de grootste Fransche, Duitsche en Italiaansche fabrieken, o.a. zeer aanbevolen de BALLERINI-SNAREN.

Mijne snaren munten uit door reinheid en sterkte.

G. J. M. VAN HOEK,

Magazijn van PIANO'S en ORGELS,
OUDE DELFT 29.

Alleen-vertegenwoordiger voor STEINWEG PIANO'S.
HUUR PIANO'S van af f 4,— per maand.

Stemmen - Repareeren - Inruilen - Transporteeren
Taxeeren.

Gediplomeerd door de Maatschappij tot bevordering der Toonkunst.

Voorhanden bij J. WALTMAN Jr.,
Boekhandel, Binnenwatersloot:

EENE GROOTE COLLECTIE

Stereoscoop Photographieën

van

Berlijn, Schwarzwald, Harzgebergte,
Rügen, Tirol, Zillerthal, Rome, Napels,
Florence, Venetië, Parijs, Versailles,
Museum Luxembourg, Beijers Hoog-
land, enz., enz.

15 CENTS PER STUK.

TWEEDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 18 FEBRUARI 1909. No. 18.

BOEKBESPREKING.

HET HYPNOTISME EN ZIJNE GEVAREN.

Uit de brochuren-reeks: „Levensvragen”.
Serie III, No. 6.
Baarn. - Hollandia-Drukkerij.

Dit boekje is verdeeld in drieën:

- 1°. Het Hypnotisme door W. G. Judge.
- 2°. Waarom Katherine Tingley tegen het Hypnotisme is door: Een leerling.
- 3°. De Gevaren van het Hypnotisme door Dr. Lydia Ross.

In het eerste deel wordt uiteen gezet, de plaats, die het Hypnotisme in de tegenwoordige maatschappij inneemt, voorts wordt er op duidelijke wijze in uitgelegd, de theorie, die men bezigt, om de hypnotische onderzoekingen te kunnen verklaren.

Het gevaar van het Hypnotisme is volgens schrijver o.m. hierin gelegen, dat het vermogen om te hypnotiseeren gemakkelijk aangewend kan worden voor misdadige doeleinden.

Schrijver meent, dat alleen door de Theosophische leeringen, de gevaren van het Hypnotisme kunnen worden afgewend, daar de wetgeving onmachtig is, deze geheime kracht te beteugelen.

Het tweede gedeelte behandelt vooral de gevaren. Het toelaten van openbare vertooningen van het Hypnotisme is volgens schrijfster hoogst laakbaar, daar dit medewerkt tot de verbreiding van de kennis van deze geheime kracht.

Schrijfster, die tevens tot het Theosophische Genootschap behoort, is van meening evenals hare geloofsgeenoten, „dat het Hypnotisme onder geen enkele omstandigheid en door geen enkele persoon zonder gevaar gebruikt kan worden”.

Het derde gedeelte behandelt de verlammeende werking, die het Hypnotisme op onze wilskracht uitoefent. De operateur, die hiermede de levenskracht van iemands wil vernietigt, begaat volgens schrijfster het zwaarste misdrijf.

Nooit moet men iemand dwingen door hypnotische suggestie iets te doen of te laten, maar men moet het individu een geloof geven in zijn eigen kracht om alles te kunnen doen, wat gedaan moet worden. Dit is de boodschap der Theosophie, die zij ons geeft.

Het geheel kan weer gerangschikt worden onder de vele uitstekend verzorgde uitgaven van bovengenoemde brochuren-reeks en de matige prijs, veertig cents, kan niemand weerhouden zich dit werkje aan te schaffen.

—o—

FEUILLETON.

Avonturen van Klaas P.

(Vervolg).

... , alwaar hij een diner bestelde. Klaas keek met verwondering een schotel hors d'oeuvres aan en vertaalde deze naam met een zelfbewusten glimlach, die hem een oogenblik een man van de wereld deed schijnen welke indruk evenwel als stof verdween bij de kellner toen Klaas telkens een schoteltje van de genoemde spijzen op zijn bord nam en met nonchalanten zwier verorberde. Hij trok nu zijn gewone schoenen uit en zijn stoute maar verlakte schoenen die hij in een „Cornelis”taschje dat hij van het bovengenoemde zakje blauw geleend had, bij zich droeg, aan. Zijne aan aberatie lijdende vermogens deden hem terwijl hij één welriekende poort passeerde klankmelodius lispelen „Ik zou jou zoo . . . ping ping” waarop van uit de portiek van een huis een onbekende edoch ook melodieuze stem hem toezong „Hier moet U zijn”. Toen gebeurde het dat Klaas zijn portemonnaie voor den dag haalde en een

UIT ONZEN BLOEITIJD.

Spel en spelen, door DR. G. J. DOZY.

Geeft een prettige beschrijving van het spel bij jeugd en ouderdom, zooals het bestond bij ons in de 17de eeuw en van de invloed van dat spel op de samenleving en ontwikkeling. Wij kunnen deze brochure in de belangstelling van het lezend publiek aanbevelen.

Studiebelangen.

HET ONDERWIJS IN DE HYGIËNE AAN DE TECHNISCHE HOOGESCHOOL TE DELFT.

Onder bovenstaande titel verscheen een brochure van de Sociaal Technische Vereeniging van Democratische Ingenieurs & Architecten. — Dit boekje is vooral belangrijk, wanneer men nagaat, waaraan 't zijn ontstaan te danken heeft. De behoefte aan onderwijs in dit deel van de opleiding van de ingenieurs is niet plotseling opgekomen, maar langzamerhand meer naar voren gekomen, naarmate de factoren, die deze behoefte beheerschen, sterker en meer algemeen hun invloed deden gelden. — De ontwikkeling van 't groot bedrijf door de makkelijker circulatie van 't geld, de uitgebreide benutting van de wetenschap in de industrie, maakte, dat een nieuw verband van groepen menschen in de samenleving optrad. In de werkplaatsen n.l. concentreeren zich meerdere menschen, die, onder nagenoeg gelijke voorwaarden, zich afhankelijk hebben gesteld van enkele, de ondernemers van 't bedrijf, die daartoe in staat zijn door 't kapitaal, waarover zij te beschikken hebben. Waar dit een algemeen maatschappelijk verschijnsel is, zullen door de maatschappij vormen gesteld moeten worden, die zorgen, dat een bepaalde eenheid, een bepaalde orde, ook hierin verkregen wordt. Deze sociale wetten (merkwaardig paradox, want zijn er wetten, die niet sociaal, dus niet in 't belang van 't algemeen, maar van enkele zijn?) zullen niet alleen de verhoudingen regelen van werkgever tot werknemer, maar ook de gevaren en eigenaardige ziekten uit een bepaald bedrijf voortvloeiend, temperen of opheffen, en wie kan zich daar beter een oordeel over vormen dan de leider van dat bedrijf, de ingenieur. — Tevens zien we de bevolking zich groepeeren om bepaalde voor handel en nijverheid gunstig gelegen plaatsen, en deze oopenhooping van menschen brengt de moeilijke vraagstukken van stedenadministratie, -bouw en -hygiëne naar voren. Vooral de beide laatste behooren tot het gebied, dat de Delftsche ingenieurs beheerschen, kennis van de sociale en technische hygiëne is een vereischte. — In 't algemeen ieder ingenieur, welke werkring hij ook kiest, zal zich niet kunnen onttrekken aan dit onderdeel van z'n vak, daar 't of een essentieel onderdeel er van uitmaakt, of de kennis er van noodig is tot 't opheffen of verminderen van de schadelijke gevolgen van zijn bedrijf voor leven en gezondheid.

kwartje betaalde en binnenging, en toen ondervond dat een juffer achter de toonbank hem toeriep „Bonsoir Monsieur”, wat hij weer glimlachend in zijn eigen vertaalde. Klaas ging zitten maar toen hij zijn oogen wijder opende verwonderde Klaas zich dusdanig over de maagdelijke vormen dat een stem in zijn binnenste hem zeide: „Ga weg”, waarop Klaas wegging. Op straat ontmoette hij een zwartharige juffer wier achternaam Klaas zich niet meer herinnert, die hem hartstochtelijk edoch niet onfatsoenlijk uitnoodigde met haar mede te gaan en die uit haar gesprekken blijk gaf veel kennis te hebben aan jongelui, die Klaas wel eens gezien had.

Klaas volgde haar en kwam ja waar kwam Klaas. Klaas kwam binnen in een café waar een biljart was met witte en blauwe vakken en waar een bedwelmende vrouwengeur de atmosfeer vulde. Klaas zag een persoon kort met donkere lokken met hartstocht de bal volgen, die aan zou wijzen wie de fortuin gunstig was. „Zouden deze menschen niet stom zijn dacht Klaas die naging hoeveel gulden die verschillende personen op het groene laken lieten rusten”? Klaas zag

(Wordt vervolgd).

't Behoorde dan ook tot de werkkring van de S. T. V. v. D. I. & A. om de aandacht op dit onderwijs te vestigen. Nadat zij er in geslaagd was een tijdelijke cursus te organiseren, waartoe de heer Heijermans zich beschikbaar stelde, belegde zij in November 1908 een vergadering, om nader onder de oogen te zien, wat gedoed moet worden en door welke personen. Als inleiders traden op de heeren Heijermans, arts, en P. Bakker Schut, c. i. Het referaat van beide, met de debatten en de conclusies, waartoe de vergadering besloot, vormen deze brochure, welke de leden der S. T. V. toegezonden is, en tegen een gering bedrag in den handel verkrijgbaar is.

Met een zeer groote mate van zekerheid mag verondersteld worden, getuige ook 't rapport der C. C., bl. 21 enz., dat door de studenten ingezien wordt, dat werkelijk een leemte in hun opleiding opgeheven zou zijn, wanneer in 't onderricht der Sociale & Technische Hygiëne voorzien werd. — Ingezien wordt de noodzakelijkheid van opleiding in een vak, dat niet direct aansluit bij een technische opleiding. Een bewijs dus, dat men die opleiding ruim groot wil houden, de „koude” maatschappij in wil gaan met de zekerheid, dat men van de positie, die men verkrijgt, zoowel de technische als de sociale verantwoording op zich kan nemen. Waar een dusdanig streven voorzit, laat men dat ook onbekrompen steunen. De maatschappelijke waarde van den ingenieur is niet alleen zijn technische bekwaamheid, maar zijn zich weten aan te passen aan de omstandigheden, wat bevordert wordt door op vakken als deze, de aandacht te vestigen.

Technische Hoogeschool.

De Voorzitter van de afdeling der Werktuigbouwkunde, Scheepsbouwkunde en Electrotechniek der Technische Hoogeschool maakt bekend, dat zij, die wenschen deel te nemen aan een der ingenieurs-examens, welke door genoemde afdeling zullen worden afgenomen vóór de zomervacantie 1909, zich hiervoor schriftelijk hebben aan te melden bij den Secretaris dier afdeling, prof. L. A. van Royen, vóór 1 Maart 1909.

Formulieren voor de aanmelding zijn verkrijgbaar in den Technischen Boekhandel van J. Waltman Jr., te Delft.

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken, d.d. 10 Februari 1909, No. 640. Afdeling H. M. O. is voor het tijdvak van 16 Februari tot en met 31 Augustus 1909 benoemd tot assistent voor de mechanische technologie aan de Technische Hoogeschool te Delft, Johan Ploeg.

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken d.d. 10 Februari 1909 No. 583, Afdeling H. M. O. is S. J. Rutgers, civiel ingenieur te Rotterdam tot wederopzegging toegelaten als privaat-docent aan de Technische Hoogeschool te Delft, om onderwijs te geven over „beton-ijzer”.

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken d.d. 11 Februari 1909, No. 586, Afdeling H. M. O. is:

1°. met ingang van 1 April 1909 aan Dr. P. F. Hubrecht op zijn verzoek eervol ontslag verleend als assistent voor de delfstof- en aardkunde (geologie) aan de Technische Hoogeschool te Delft;

2°. voor het tijdvak van 1 April tot en met 31 Augustus 1909 benoemd tot assistent voor de delfstof- en aardkunde (geologie) aan de Technische Hoogeschool te Delft, H. A. Brouwer, mijn-ingenieur aldaar.

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken dd. 17 Februari 1909 No. 670 Afd. H. M. O. is voor het tijdvak van 1 Maart tot en met 31 Augustus 1909 benoemd tot assistent voor het meten en karteeren aan de Technische Hoogeschool te Delft Ph. W. Timmermans, mijn-ingenieur te Rotterdam.

Ontvangen Boeken:

VAN OERDIER TOT MENSCH.

Uitgave DALMEYER.

ONZE POLITIEKE PARTIJEN. No. 1.

De Christelijk-Historische Unie, door C. E. KOETVELD.
Uitgave Hollandia-Drukkerij.

BIJGELOOF UIT ALLE TIJDEN. IV. Démonen.

BIJGELOOF UIT ALLE TIJDEN. V. Verhalen uit de betoverde wereld.

Uitgave Hollandia-Drukkerij.

DEN GULDEN WINCKEL van 15 Februari.

HOLLAND EXPRESS van 15 Februari.

BERICHTEN EN MEDEDEELINGEN.

SENAAT D. S. C.

Wij willen even opmerkzaam maken op een ingeslopen fout, waarbij de functies van commissaris A en B van den Senaat in onze mededeeling omtrent de samenstelling zijn verwisseld. RED.

In ons vorig nummer is in 't stuk over de tentoonstelling op de leeszaal van S. P. een fout ingeslopen. De naam Rhenus werd abusievelijk Rheuns genoemd. RED.

De Commissie tot Redactie van den Almanak voor 1909 maakt bekend dat inzenders tot 20 Februari a.s. schriftelijke aanvragen kunnen inzenden om hun werk terug te krijgen, bij den heer A. M. Harthoorn, Oude Delft 2.

Namens de Commissie,

W. M. Roessingh van Itersen, President.
K. E. Schalkwijk, Secretaris.

—o—

Het Bestuur der Delftsche Studenten Debating-Club maakt bekend dat de Afdeling Delft van den Bond der Vrije Liberalen 30 introductie-kaarten heeft beschikbaar gesteld voor de leden van „Debating”, voor een besloten vergadering, te houden in de logezaal, Choorstraat, op 9 Maart a.s. In deze vergadering zal door Mr. Dr. H. W. Q. ter Spill het verkiezingsprogramma zijner partij worden uiteengezet.

Kaarten worden op schriftelijke aanvraag toegezonden door den Secretaris,

W. M. Roessingh van Itersen.

—o—

TECHNOLOGISCH GEZELSCHAP.

Algemeene Vergadering op Vrijdag 19 Februari, 's avonds 8 uur, in Zaal 31 van de T. H. Spreker de heer A. van Delden, Scheik. Ing. Onderwerp: Waterzuivering door zandfiltratie.

—o—

PRACTISCHE STUDIE.

Maandag 22 Februari, te 8 uur: Lezing met Lichtbeelden in de kleine Concertzaal van Stads Doelen. Spreker de heer H. P. Berlage. Onderwerp: Stedenbouw.

Donderdag 25 Februari: Excursie naar de omlegging van den spoorweg Schiedam—Rotterdam.

De plannen voor den middag zullen op de aanplakborden worden bekend gemaakt. Vertrek uit Delft 9 u. 10 v.m. spoortijd. (Retour Rotterdam nemen; Schiedam uitstappen).

—o—

„WILLIAM FROUDE”.

Gewone vergadering op Woensdag 24 Februari 1909, des avonds ten 8 ure, in de Zaal der Loge, Choorstraat 16a. Spreker: W. H. Thorburn Esqre, uit Vlissingen. Onderwerp: Ship design from a practical standpoint.

—o—

SNJEUNTOJOUNSSELSKIP „FRISIA”.

Takomme Snjeun gearkomste by WOBKE, Oude Delft 35, tsien úre krekt.

—o—

De hoofdredactie van het Alg. Ned. Stud. Weekblad „Minerva” heeft zich te Leiden als volgt geconstitueerd:

A. D. Fokker,	praeses.
P. Otten, (Oude Vest 33c)	ab-actis.
P. H. van der Hoog,	quaestor.
T. D. K. Bosch,	bibliothecaris.
H. de Jong van Beek en Donk.	

ROTTERDAMSCH KUNSTKRING.

Tentoonstelling van teekeningen van Rotterdamse stadsgezichten uit de 18e eeuw, welwillend door het Gemeentebestuur uit de verzameling van het Archief afgestaan. Geopend van 14 Februari tot en met 28 Februari, dagelijks van 10—4½ uur. Bewijs van toegang voor geadresseerde, vrouwelijke- en minderjarige huisgenooten.

Deze Tentoonstelling is van 23 Februari tot 28 Februari ook voor niet leden toegankelijk.

Nederland op de aanstaande Intern. Fotografie Tentoonstelling te Dresden.

DE VOOR-TENTOONSTELLING.

De opening vond plaats, zonder veel ceremonieel, in een der zalen van het Stedelijk Museum; de inzendingen mogen hoogst belangrijk worden genoemd en vullen vijf zalen. De foto-kunstwerken zijn bestemd voor groep II A (vakfotografie) en groep III (amateur-fotografie). Ingevolge den oproep van door Dresden benoemde arbeidscommissarissen zijn honderdtallen fotowerken ingezonden, die door jury en commissie, bestaande uit de Heeren P. Clausing Jr., H. J. Tollens, W. J. van Zanen, Adr., Boer en J. Huijsen (voor vakfotografie), Ign. Bispinck, Mr. W. H. Andries, W. F. C. Hoffmann, B. J. V. v. Hees, A. v. Dijk, E. A. Loeb (voor amateur-fotografie) tot een tweehonderd-tal werken zijn gereduceerd. De foto's, nu in het Museum, bereidwillig door het Dagelijksch Bestuur van Amsterdam ter beschikking gesteld, mogen dan ook worden genoemd een keur-collectie, waarmede Nederland waardig op de a. s. Wereld-Tentoonstelling voor Fotografie te Dresden zal worden vertegenwoordigd.

Wij mogen een ieder aanraden een kijkje te komen nemen; de duur der tentoonstelling is vastgesteld van 13 Februari tot en met 7 Maart a. s.; toegang is kosteloos.

Wij komen binnenkort op deze belangrijke expositie terug.

AGENDA.

DELFT.

Vrijdag 19 Febr. Schouwv. Stads Doelen. De Hagespelers: „Een ideaal Echtgenoot”; 8 uur.

DEN HAAG.

Vrijdag 19 Febr. Dierentuin: Rolschaatsenbaan; 8—11 uur.
Ned. Tooneel: „Schijn”; 8 uur.

Toussainthuis: Voordrachtavond van Annie Medenbach; 8 uur.

Zaterdag 20 Febr. Fransche Opera: „Fedora”; 8 uur.

Zondag 21 Febr. Geb. v. K. en W. Ned. Opera: „Cavalleria rusticana”; „Paljas”; 8 uur.

Geb. v. K. en W.: Populaire matinee van het Residentie-orkest, onder leiding van Mr. Henri Viotta; soliste Eve Simony; 2¼ uur.

Maandag 22 Febr. Dierentuin: Concert van het Concertgebouw-orkest, onder leiding van Willem Mengelberg; solist Sergeï Rachmaninof (piano); 8 uur.

Diligentia: Concert van Spoel's Vocaal Ensemble, met medewerking van Carl Oberstadt en Karel Textor; 8 uur.

Dinsdag 23 Febr. Diligentia: Concert van Aldo Antonietti; 8 uur.

Dierentuin: Rolschaatsenbaan; 8—11 uur.

Woensdag 24 Febr. Geb. v. K. en W.: Ned. Opera- en Operette-gezelschap: „Tosca”; 8 uur.

Donderdag 25 Febr. Diligentia: Liederavond van Meschaert en Röntgen; 8 uur.

Dierentuin: Rolschaatsenbaan; 8—11 uur.

ROTTERDAM.

Vrijdag 19 Febr. Groote Schouwburg: Rott. Tooneelgezelschap: „Het zedelijk bewustzijn”; 8 uur.

Tivoli-Schouwburg: „De voddenraper van Parijs”; 8 uur.

Zondag 21 Febr. Groote Schouwburg: Rott. Tooneelgezelschap: „Het zedelijk bewustzijn”; 8 uur.

Tivoli-Schouwburg: Gezelschap Royaards: „Mercadet”; 8 uur.

ADVERTENTIEN.

Voorhanden bij J. WALTMAN Jr. te Delft: de tweede druk van

ITALIAANSCH LIEDJE.

Woorden van LORENZO DE MEDICI.

Muziek van F. E. A. KOEBERG.

PRIJS / 0,50.

TAFERELEN uit het leven van

Lorenzo de' Medici.

Tekst van DR. P. C. BOUTENS.

Teekeningen en versiering van HENRICUS.

De prijs van dit album, dat 10 gekleurde platen van HENRICUS bevat, is in linnen band / 7,50. Prachtuitgave op zwaar carton, snee verguld en in perkamenten portefeuille / 25,—.

TECHNISCHE BOEKHANDEL - J. WALTMAN JR.

Afdeeling BOEKHANDEL ————— Binnenwatersloot 33:

LEVERING VAN WERKEN OP TECHNISCH EN LETTERKUNDIG GEBIED
ABONNEMENTEN OP TIJDSCHRIFTEN EN COURANTEN. PLAATSEN VAN
ADVERTENTIËN IN ALLE COURANTEN. INBINDEN VAN BOEKEN EN
OMLIJSTEN VAN DIPLOMA'S EN PLATEN. ❖ ❖ ❖ ❖ ❖

Afd. SCHRIJF- en TEEKENBEHOEFTE, Binnenwatersloot 33:

PASSERDOOZEN, REKENLINIALEN, DRIEHOEKEN, TEEKENHAKEN, -BOR-
DEN, -SCHRAGEN, -KOKERS, -PORTEFEUILLES, -INKTEN, -PAPIEREN,
MILLIMETERPAPIER, KALKEERPAPIER, KALKEERLINNEN, GUMMI, PU-
NAISEN, O.-I. INKT, VERVEN IN TUBEN EN STUKJES, VERFSCHOTELS,
MAATSTOKKEN, DECIMETERS, SCHETSBOEKEN, TEEKENPOTLOODEN,
DICTAATCAHIERS, COLLEGETASSCHEN, NOTITIEBOEKJES, BLOC NOTES,
MEMORANDUMS, POSTPAPIER IN PAKJES EN IN DOOZEN, ENVELOPPEN,
PENNEN, INKT, PENHOUDERS, POTLOODEN, COPIEBOEKEN, BRIEVEN-
ORDEREN, NOTULENBOEKEN, VLOEICARTON, VLOEIMAPPEN. ❖ ❖

OP AANVRAAG VOOR H.H. STUDENTEN STEEDS VERKRIJGBAAR UIT-
TREKSELS UIT HET ROOSTER DER T.H.S. EN ETIKETTEN VOOR DICTATEN.

Afdeeling DRUKKERIJ ————— Vlamingstraat 34:

BOEK- EN STEENDRUKWERK, AUTOGRAFIËN ENZ. ❖ ❖ ❖ ❖
VISITEKAARTJES, BRIEVENHOOFDEN, KWITANTIËN, CONVOCATIEBIL-
JETTEN EN -KAARTEN, CONTRIBUTIEKAARTEN, DIPLOMA'S, WETTEN
EN REGLEMENTEN, DISSERTATIËN EN STELLINGEN, PROGRAMMA'S,
INVITATIEKAARTEN, MENU'S, BALBOEKJES. — VOOR DRUKWERK VAN
VEREENIGINGEN ZIJN TAL VAN VIGNETTEN BESCHIKBAAR. ❖ ❖

BESTELLINGEN IN RIJSWIJK EN DEN HAAG EN OVERIGE OMLIGGENDE GEMEENTEN WORDEN DAGELIJKS
VRACHTVRIJ UITGEVOERD. BESTELLINGEN EN SCHRIFTELIJKE BOODSCHAPPEN KUNNEN AAN DE LOOPERS,
DOOR HUN UNIFORM-KLEEDING KENBAAR, STEEDS WORDEN MEEGEGEVEN. ❖ ❖ ❖ ❖ ❖